

Karl Ove Knausgård, En tid för allt. Norstedts förlag

Det är inte människan som förändras. Det är gud som gör det. Och inte minst de väsen som hör till gud; änglarna.

Det är detta tema som driver Knausgård's roman, Allt har sin tid. Något av det märkligaste och mäktigaste jag läst på länge.

Denna roman, som nominerades till Nordiska rådets kulturpris, rör sig i Bibelns första Mosebok. En tid då människans historia fortfarande är en pre- och protohistoria. Gud, människor och änglar står nära varandra. Berättelserna är drastiska och grymma, men samtidigt fåordiga och utan känslösamma adjektiv. Det är således en tid med stora omtumlande händelser: brodermord, syndafloed och kerubernas ljungande svärd, men fullständigt oåtkomlig för oss med vår vetenskap. Arkeologiskt finns inget att återfinna. Bara det existentiella. Det är så här det är att vara människa.

Därför kan Knausgård väva samman dessa berättelser med en nordnorsk bondemiljö och en uppdiiktad renässansmänniska Bellori, ständigt på jakt efter mysteriet med änglarna.

Långsamt sluter sig porten till den gudomliga världen och tiden då människa och gudaväsen levde sida vid sida. Människan blir alltmer övergiven och lämnad ensam men ångesten som ständig följeslagare. Hon är densamme. Änglarna genomgår en gradvis metamorfos från skräckinjagande keruber till efterhängsna måsar.

Knausgård själv avslutar sin roman på en nordnorsk ö, som en skamfylld Kain, en avvisande Noak och en sökande Bellori. Människan är dömd att leva ensam och avstängd. Hon är både hemsökt och övergiven av en gud i ständig förändring.

Detta är en mästerlig berättelse. Tung att läsa, men med rik belöning för den som håller ut till slutet. Knausgård har fångat essensen av Bibelns första kapitel, från Kain till Abraham. Det är precis så här de vill komma till tals genom sin oåtkomlighet, som existentiella tidlösa berättelser om människans villkor.

Jakob Carlander

Bildtext:

Karl Ove Knausgård har med sin kritikerrosade roman skrivit en filosofisk, teologisk och existentiell berättelse om människans utsatthet och änglarnas gåtfullhet. Eller är det tvärtom? Människors gåtfullhet och änglars utsatthet

Ingress:

Änglar! Finns dom? Knausgårds roman liknar stundtals en skolastisk teologisk avhandling om änglar och gudaväsen. Men är i djupet en hisnande antropologi. Människan är den som måste förstå sig själv.